

ԳԵՐՄԱՆԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵ ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

19 Յունուար 2007-ին Կ. Պոլսոյ մէջ Հրանդ Տինքի նենգ ու դաւադիր սպանութիւնը ցնցեց նաեւ գերմանահայութիւնը: Հայ լրագրողին սպանութիւնը պաշտօնական յայտարարութիւններով դատապարտեցին գերմանական պետական, հասարակական, եկեղեցական շրջանակները, ինչպէս նաեւ այլեայլ հայկական, յունական, ասորական, թրքական, քրտական կազմակերպութիւններ, միութիւններ ու համայնքներ: Այս անարգ սպանութիւնը յանուն Եւրոպական Միութեան նախագահութեան անմիջապէս դատապարտեց նաեւ Գերմանիոյ վարչապետուհի տիկ. Անկէլա Մերքելի գրասենեակը:

Սպանութեան յաջորդ օրն իսկ բողոքի երթեր տեղի ունեցան Քեօլն, Ֆրանքֆուրթ, Պեռլին քաղաքներու մէջ, որոնք կազմակերպուեցան հայ եւ օտար հաստատութիւններու կողմէ: Առաջնորդական կարգ մը համայնքներու մէջ տեղի ունեցան հոգեհանգստեան արարողութիւններ:

23 Յունուարին Ֆրանքֆուրթի թրքական հիւպատոսարան յանձնուեցաւ շուրջ երկու տասնեակ հայ եւ օտար կազմակերպութիւններու ստորագրութեամբ ոճրագործութիւնը դատապարտող բողոք-նամակ մը՝ պահանջելով անյապաղ ձեռնարկել բոլոր միջոցները՝ բացայայտելու անմարդկային այս արարքի իրական մեղաւորները: Այնուհետեւ Ֆրանքֆուրթ քաղաքի կեդրոնական եւ խորհրդանշական մէկ վայրի մը մէջ տեղի ունեցաւ հանրահաւաք, որուն յանուն Առաջնորդարանի իր մասնակցութիւնը բերաւ Սերովքէ վրդ. Իսախանեան:

Նոյն օրը հոգեհանգստեան եւ ոգեկոչման արարողութիւններ տեղի ունեցան նաեւ Համպուրկ, Շթոլկարթ, Միւնխէն քաղաքներու մէջ:

Հրանդ Տինքը ոգեկոչող, ինչպէս նաեւ անարգ սպանութիւնը դատապարտող կեդրոնական ձեռնարկները տեղի ունեցան Քեօլնի մէջ՝ կազմակերպութեամբ Գերմանիոյ հայոց Առաջնորդութեան, Գերմանահայոց Կեդրոնական Խորհուրդի, Հայ-Գերմանական Ընկերակցութեան, ինչպէս նաեւ Քեօլնի հայ համայնքի եւ երկու մշակութային միութիւններու:

27 Յունուարին տեղի ունեցաւ ոճրագործութիւնը դատապարտող սգոյ երթ, որուն մասնակցեցան Գերմանիոյ զանազան քաղաքներէն ժամանած շուրջ 1500 հայեր եւ օտարներ: Սգոյ երթը իր աւարտին հասաւ Քեօլնի Կաթողիկէ Մայր Տաճարի առջեւ, ուր հոգեհանգստեան աղօթքէն ետք յանուն կազմակերպիչներուն յիշատակի ահաւոր ոճիրը դատապարտող խօսքով հանդէս եկաւ պրն Թորոս Սարեան:

Նոյն օրը բողոքի հանրահաւաք տեղի ունեցաւ նաեւ Պեռլինի թրքական գլխաւոր հիւպատոսարանին առջեւ՝ կազմակերպութեամբ «Յեղասպանութեան Ճանաչման Աշխատախումբի» եւ հայ, յոյն եւ ասորական քանի մը միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու:

28 Յունուարին Քեօլնի Առաջնորդանիստ Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մեսրոպ եկեղեցիին մէջ, որը բերնեբերան լեցուն էր հայ եւ օտար ներկաներով, տեղի ունեցաւ ոգեկոչման ձեռնարկ մը, որուն ընթացքին յանուն Գերմանիոյ հայոց Առաջնորդութեան խօսք առաւ Թեմական Խորհուրդի անդամ պրն Իլիաս Գեորգ Ույեար, իսկ Գերմանահայոց Կեդրոնական Խորհուրդի եւ այլ կազմակերպութիւններու անունով՝ պրն Թորոս Սարեան: Երկու խօսնակներն ալ ոճիրը խստօրէն դատապարտելէ ետք համառօտ անդրադարձան Հրանդ Տինք մարդու, հայու, լրագրողի անձին ու գործունէութեան եւ մատնանշեցին թրքական պետութեան ու հասարակութեան այն ժխտական երեւոյթները, որոնք պատճառ դարձան Հրանդին սպանութեան: Հրանդ եղաւ եւ մնաց այն եզակի լրագրողը Թուրքիոյ մէջ, որ քաջաբար ու անձնդիր պայքար տարաւ ի նպաստ հայութեան արդար իրաւունքներու վերահաստատման, թուրք եւ հայ ժողովուրդներու անկեղծ երկխօսութեան՝ միշտ հաւատալով, որ երկխօսութիւն կարելի է հաստատել միայն պատմական ճշմարտութիւնը ճանաչելով: Ան հաւատաց, որ անցեալի մահասարսուռ եղելութիւններու բացայայտումն ու հրապարակումը ի վերջոյ պիտի նպաստէ թուրք հանրութեան մտածելակերպի փոփոխութեան լայնախոհութեան, որոնք ալ առիթ պիտի տան բացօրէն խօսելու Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման մասին:

Ոգեկոչման ձեռնարկի աւարտին հանդիսապետութեամբ թեմակալ առաջնորդ Տ. Գարեգին արքեպս. Պեքճեանի տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան մասնաւոր արարողութիւն, որ եզրափակուեցաւ առաջնորդ Սրբազանի՝ Հրանդ Տինքին նուիրուած յիշատակի խօսքով: Գարեգին Սրբազան յոյս յայտնեց, որ մանաւանդ Թուրքիոյ մէջ կը գտնուին անձեր, որոնք կը շարունակեն Հրանդին գործն ու առաքելութիւնը:

Ի յիշատակ Հրանդ Տինքի ձեռնարկներ եւ հոգեհանգստեան արարողութիւններ տեղի ունեցան նաեւ Կէօփինկէն, Հանաու, Վուփերտալ, Պրաունշվայկ, Մայնց եւ այլ հայաբնակ քաղաքներուն մէջ:

ԴԻԻԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ